

Programma
Smart Logistics Amsterdam
2012 - 2015

*Kerngroep Logistiek
Amsterdam Economic Board*

mei 2012

Dit programma is samengesteld door het programmateam Smart Logistics Amsterdam:
Enno Osinga (Schiphol Cargo), Frouwien Oudkerk (gemeente Haarlemmermeer) en
Ruud Dwars (Kamer van Koophandel Amsterdam), met ondersteuning van
Vivianne Blommers (AAA), Paul Jansen (SADC), Peter Overbeek Bloem (Haven Amsterdam),
Margreet Hak en Bouke Veldman (Stratagem)

Cluster Logistiek
Amsterdam Economic Board

www.iamsterdam.com/nl/economic-development-board/clusters/logistiek

Voor informatie en contact:

Ruud Dwars,
ruud.dwars@kvk.nl
tel. 0652505955

Voorwoord

Nederland is een handelsland. Aan de traditioneel sterke internationale handelspositie heeft ons land zijn welvaart te danken. En nog steeds wordt het Nederlandse verdienvermogen sterk bepaald door die internationale handel. Logistiek maakt handel mogelijk. Invoer, doorvoer en uitvoer vragen om een adequate logistieke dienstverlening. Snelheid, betrouwbaarheid en veiligheid zijn daarbij de sleutelwoorden.

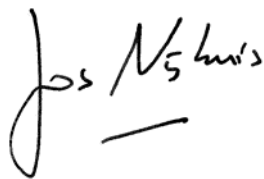
De Metropoolregio Amsterdam heeft een sterke logistieke propositie, met vier belangrijke ports (airport, seaport, greenport én dataport). Maar de internationale koploerspositie is niet vanzelfsprekend. De wereld om ons heen staat immers niet stil. En bovendien leidt de globalisering van de economie tot een nieuwe oriëntatie van fysieke handelsstromen. Daarom moeten we blijvend investeren in de ontwikkeling van de kwaliteit van de dienstverlening.

Onder de paraplu van de Amsterdam Economic Board is in 2011 een nieuwe, krachtige impuls gegeven aan de samenwerking van alle betrokken organisaties en partijen uit het bedrijfsleven, de kennisinstellingen en de regionale overheden. Die onderlinge samenwerking en de bundeling van kennis, denk- en organisatiekracht en financiële middelen heeft geresulteerd in het nu voorliggende stimuleringsprogramma “Smart Logistics Amsterdam 2012 – 2015”. Dit programma is de concrete uitwerking van de strategie die in juni 2011 is gepresenteerd (“De kracht van het verbinden”).

De Kerngroep Logistiek en de Amsterdam Logistics Board presenteren dit programma met enige trots. Meer dan tachtig organisaties, bedrijven en instellingen zijn betrokken geweest bij het vormgeven van dit programma en de diverse deelprojecten. Daaruit mag blijken dat het programma door veel betrokkenen wordt gedragen en gesteund. Het programma is bovendien goed afgestemd met het nationale topsectorenbeleid (vormgegeven door het Topteam Logistiek en nu in uitvoering bij het Strategisch Platform Logistiek) en met het landelijke topinstituut Dinalog. Daarmee is dit programma een bouwsteen voor de landelijke inspanningen om het cluster Logistiek internationaal nog beter op de kaart te zetten.

Maar... the proof of the pudding is in the eating. Of in goed Nederlands: nu is het tijd voor de uitvoering. Daarbij doen wij graag een beroep op alle betrokkenen om met dezelfde energie als waarmee de plannen zijn bedacht, nu ook de uitvoering succesvol te maken. Het doel is dat we aan het einde van de programmaperiode aantoonbaar winst hebben geboekt: winst in de internationale positie als logistieke hub, winst in het economisch rendement, winst in het kennisniveau en winst in werkgelegenheid.

Daar tekenen wij voor!

Jos Nijhuis
Voorzitter Kerngroep Logistiek

Arthur van Dijk
Voorzitter Amsterdam Logistics Board

Inhoud

Inleiding	7
1. Kader	8
Uitgangspositie	8
Afbakening cluster logistiek	8
Economische stimulering in een ruimtelijke context	9
Nationale inbedding	9
Probleemstelling	9
Ambitie en doelstelling	10
2. Programma	11
Vijf programmalijnen	11
Methodiek	13
Afstemming nationale uitvoeringsagenda	14
3. Projecten	15
Seamless Connections	15
Amsterdam Circle Lines	16
Schiphol SmartGate Cargo	16
Smart Services Hub	17
Lean & Green Amsterdam	17
Regionaal Kennisdistributiecentrum	18
Logistiek College Metropoolregio Amsterdam	18
Internationale marketing en acquisitie	19
Airport/Seaportconferentie	19
4. Management	20
Organisatie en uitvoering	20
Communicatiestrategie	20
Monitoring en effectmeting	20

Bijlagen

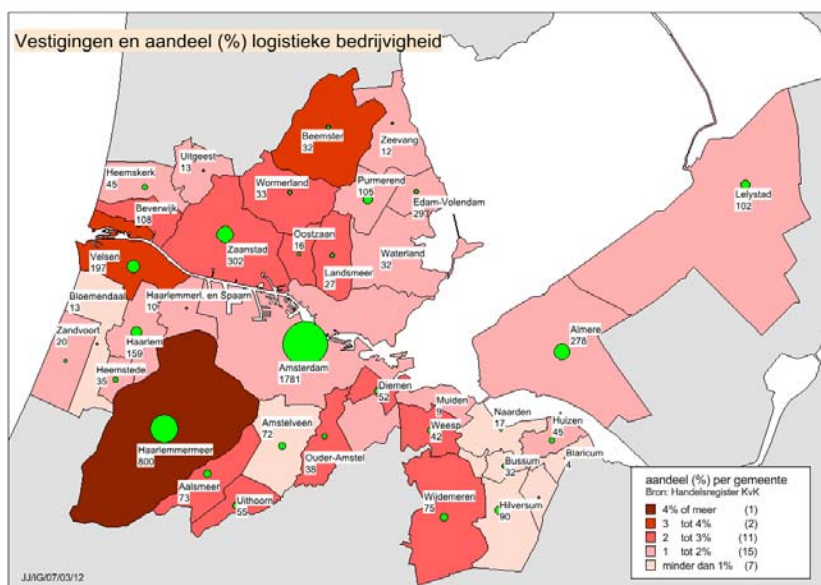
Inleiding

De Metropoolregio Amsterdam maakt werk van een sterke internationale positie van de regionale economie. Daarom is voor dit gebied de Amsterdam Economic Board¹ opgericht. Hierin hebben overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen de krachten gebundeld en een gezamenlijke koers tot 2020 uitgezet. De ambitie van de Board is om de regio in de Europese top 5 van vestigingsregio's te krijgen én te houden.

De inzet richt zich op het verder ontwikkelen van zeven speerpuntclusters ten behoeve van het versterken van de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam. Het cluster Logistiek is een van deze zeven clusters. In opdracht van de Board is door de ingestelde kerngroepen per cluster een ontwikkelingsstrategie geformuleerd. Daarnaast is een gezamenlijke, regiobrede Kennis- en Innovatie Agenda² opgesteld. Voor elk van de clusters zijn hierin strategische projecten opgenomen.

De strategie voor Logistiek, 'De kracht van het verbinden', is in juni 2011 vastgesteld door de kerngroep en bekrachtigd door de Amsterdam Logistics Board³. Het nu voorliggende programma 'Smart Logistics Amsterdam 2012 – 2015' is de concrete uitwerking van deze strategie.

Met dit programma wordt een sterke impuls gegeven aan de kwaliteit van de logistieke dienstverlening en kan de Metropoolregio Amsterdam zich nog sterker op de kaart zetten als internationale logistieke hub.

Figuur 1, Metropoolregio Amsterdam, bron: Kamer van Koophandel Amsterdam

¹ Zie ook: <http://www.iamsterdam.com/nl/economic-development-board>

² De agenda en de samenvatting ervan zijn beschikbaar via: <http://www.iamsterdam.com/nl/economic-development-board/over-edba/k-i-agenda>

³ De ALB is het adviesorgaan voor het cluster Logistiek in de Metropoolregio Amsterdam. Voor de samenstelling: zie bijlage 4.

1. KADER

Uitgangspositie

Nederland heeft van oudsher een sterke positie in de wereldhandel en bijbehorende goederenstromen. De goede internationale connectiviteit speelt hierbij een cruciale rol. Daarnaast kent Nederland een fijnmazig netwerk van weg-, spoor-, water- en dataverbindingen. Nederland wordt verder gewaardeerd vanwege de kwaliteit en kosteneffectiviteit en is daarmee voor veel internationale verladers de ‘Gateway to Europe’.

Drie knooppunten van internationale betekenis liggen in de Metropoolregio Amsterdam, te weten de luchthaven Schiphol, de haven van Amsterdam en de bloemenveiling in Aalsmeer. Daarnaast beschikt Amsterdam met AMS-IX⁴ over de grootste internethub van de wereld. Er zijn verbindingen met Europese distributiecentra in heel Nederland. Hiermee kan het Europese achterland optimaal worden bediend.

De Metropoolregio Amsterdam is onderscheidend binnen Nederland door de aanwezigheid van veel hooggekwalificeerde, ondersteunende zakelijke diensten, zoals juridische en financiële advisering en de ICT. De regio heeft hiermee een grote aantrekkingskracht voor internationale logistieke regie en aansturing, waardoor ook veel Europese hoofd- en verkoopkantoren zich hier vestigen. Natuurlijk is hierbij ook de kwaliteit van het intercontinentale netwerk van Schiphol voor passagiersvervoer een groot pluspunt.

De ontwikkeling van het cluster Logistiek in de Metropoolregio Amsterdam is sinds 1990 spectaculair verlopen, in eerste instantie in volume en kwantiteit en na 2000 vooral in kwalitatieve zin. De regio ondervindt inmiddels wel stevige concurrentie van andere regio's in Europa en in het Midden-Oosten. Door de internationalisering van het bedrijfsleven zijn er weinig specifiek Nederlandse logistieke dienstverleners overgebleven. Die internationalisering leidt tot een steeds meer ‘footloose’ organisatie van wereldwijde logistieke stromen, en die ontwikkeling stelt steeds hogere eisen aan de performance van de regio als logistieke hub.

Afbakening cluster logistiek

Onder logistieke activiteiten worden verstaan: aansturing, organisatie, controle en uitvoering van goederenstromen. De strategie en het programma Smart Logistics Amsterdam richten zich op de nationale en internationale goederenstromen. De internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam als logistieke hub staat hierin centraal.

Het cluster logistiek bestaat uit bedrijven met een huidige (of toekomstige) vestiging in de Metropoolregio Amsterdam die actief zijn bij de distributie van goederen. Dit betreffen de volgende categorieën.

1. Infrastructuurontwikkelaars, beheerders en exploitanten (havens, luchthavens);
2. Vervoerders (luchtvaartmaatschappijen, spoorwegen, binnenvaart, wegvervoer)
3. Expediteurs (organiseren van de logistiek, het opbouwen en afbreken van ladingeenheden)
4. Afhandelaars (laden en uitladen van goederen, opbouwen/afbreken van ladingeenheden)
5. Distributiecentra (zowel third party logistics – 3PL, als “eigen beheer”)
6. Producenten, toeleveranciers en handelsbedrijven

Binnen elke categorie bedrijven gaat het om die activiteiten die:

- Afwikkeling van (inter)nationale goederenstromen betreffen, dus geen passagiers;
- Aansturing en besluitvorming betreffen routes, locaties waarlangs en modaliteiten waarmee en door wie deze (inter)nationale goederenstromen vervoerd worden.

⁴ Amsterdam Internet Exchange

De aansturing van goederenstromen wordt beïnvloed door de factoren kwaliteit en kosten van vervoer, warehousing en infrastructuur, maar in toenemende mate ook door de zakelijke dienstverlening zoals fiscaliteit, risicomanagement en veiligheid.

Voor een sterke positie van het cluster is een goed vestigingsklimaat en de beschikbaarheid van geschikte werklocaties een randvoorwaarde. Daarbij spelen de gebiedontwikkelingsbedrijven een belangrijke rol.

Economische stimulering in een ruimtelijke context

Het programma Smart Logistics Amsterdam is gericht op het realiseren van innovatieve en economische impulsen ten behoeve van het cluster Logistiek. Dit economische stimuleringsprogramma sluit aan op het ruimtelijke en mobiliteitsbeleid in de Metropoolregio Amsterdam. Speerpunten hierin zijn de ontwikkeling van de Logistieke Westas en de Amsterdam Airport Corridor.

Nationale inbedding

Het cluster logistiek is een dragende pijler onder de nationale economie. De economische zwaartepunten van het cluster liggen in Rotterdam, Amsterdam, Noord-Brabant en in toenemende mate Noord-Limburg. In samenhang maken deze regio's Nederland tot een van de koplopers in Europa. De ambitie is om die internationale topositie te behouden én te versterken.

Het logistieke cluster in de Metropoolregio Amsterdam is complementair aan de andere logistieke gebieden in Nederland door de aanwezigheid van airport, seaport, greenport en dataport. De regionale ambitie is om de sterke punten van de Metropoolregio Amsterdam verder te accentueren en daarmee een bijdrage te leveren aan de Gateway to Europe.

Het programma van Smart Logistics Amsterdam is afgestemd op het nationale innovatiebeleid, zoals onlangs gepresenteerd in de kabinetsnota 'Naar de top' (topsectorenbeleid). Het sluit naadloos aan op het advies van het Topteam Logistiek, zoals verwoord in het rapport 'Partituur naar de Top'. De nationale doelstelling is om in 2020 de *Nummer 1* logistieke hub van Europa te zijn. Het programma voor de Metropoolregio Amsterdam levert hieraan een bijdrage.

Probleemstelling

Uit internationale vergelijkingen blijkt dat Nederland in internationaal perspectief tot de koplopers behoort maar de laatste jaren wel terrein verliest.

Economy	2010 LPI			2007 LPI		
	LPI rank	LPI score	% of highest performer	LPI rank	LPI score	% of highest performer
Germany	1	4.11	100.0	3	4.10	97.1
Singapore	2	4.09	99.2	1	4.19	100.0
Sweden	3	4.08	98.8	4	4.08	96.4
Netherlands	4	4.07	98.5	2	4.18	99.6
Luxembourg	5	3.98	95.7	23	3.54	79.5
Switzerland	6	3.97	95.5	7	4.02	94.5
Japan	7	3.97	95.2	6	4.02	94.8
United Kingdom	8	3.95	94.9	9	3.99	93.8
Belgium	9	3.94	94.5	12	3.89	90.7
Norway	10	3.93	94.2	16	3.81	88.1

Figuur 2, Nederland van 2^e plaats (2007) naar 4^e plaats (2012) in de Logistics Performance Index

Voor de Metropoolregio Amsterdam geldt dat op logistiek gebied de thema's 'interne en externe bereikbaarheid', 'arbeidsmarkt' en 'kennisniveau' extra aandacht behoeven. Verder is het belangrijk om te blijven inzetten op meer kwaliteit en efficiency van de dienstverlening. Digitalisering van de informatiestromen over de supply chain is hiervoor een essentiële trend. Innovatie is noodzakelijk om de koploperspositie veilig te stellen. Verder is het belangrijk om de samenhang met andere economische clusters goed te organiseren. De oprichting van de Amsterdam Economic Board sluit dus naadloos aan bij deze behoefte van het cluster Logistiek.

In het strategiedocument 'De kracht van het verbinden' zijn de volgende knelpunten benoemd:

- Verbrokkeling van kennis en kunde op logistiek gebied;
- Weinig samenhang tussen logistiek en andere vormen van zakelijke dienstverlening, waar juist de Metropoolregio Amsterdam in excelleert;
- Fricities op de arbeidsmarkt en in de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven;
- Innovatie-inspanningen en -vermogen gering bij de logistieke bedrijven;
- Kwaliteit van de achterlandverbindingen moet beter, met name betrouwbaarheid;
- Samenhang tussen airport, seaports (dus ook Rotterdam) en greenports wordt onvoldoende benut.
- Onvoldoende 'grip' op marktdynamiek. Het aanbod wordt nog onvoldoende afgestemd op actuele marktontwikkelingen.

Ook de Europese Unie geeft nadrukkelijk aan dat er op tal van terreinen een verbeteringslag moet plaatsvinden om antwoorden te hebben op toekomstige ontwikkelingen. De nadruk ligt op duurzame oplossingen, efficiënte productie én vervoer, zorgvuldig gebruik van natuurlijke bronnen en zorg voor het leefklimaat.

Ambitie en doelstelling

De groei van volumes heeft lange tijd het gezicht bepaald van de winstgevendheid van de logistiek. Nu wordt de scope verlegd naar het scherper sturen op economisch rendement. Daarbij staan efficiëntie, duurzaamheid, veiligheid en betrouwbaarheid centraal. Bovendien is het de uitdaging om als bedrijfsleven sneller en accurater te kunnen reageren op snel veranderende marktomstandigheden en een toenemende volatiliteit van internationale handelspatronen.

De strategie van Smart Logistics Amsterdam is het verbeteren van de kwaliteit van de logistieke dienstverlening, om zo (hoogwaardige) goederen aan te trekken. Daarvoor moet worden ingezet op het verbeteren van de samenhang tussen de ports in de Metropoolregio Amsterdam en het beter integreren van de logistiek in de overige zakelijke dienstverlening. Daarbij is het de ambitie om, zowel op Europees als mondiaal niveau, een vooraanstaande positie in te nemen als supply chain hub.

De ambitie van het programma Smart Logistics Amsterdam is om in de Metropoolregio Amsterdam de kwaliteit van de logistieke dienstverlening te vergroten en daarmee een bijdrage te leveren aan de positie van Nederland als internationale logistieke hub.

Doelstelling

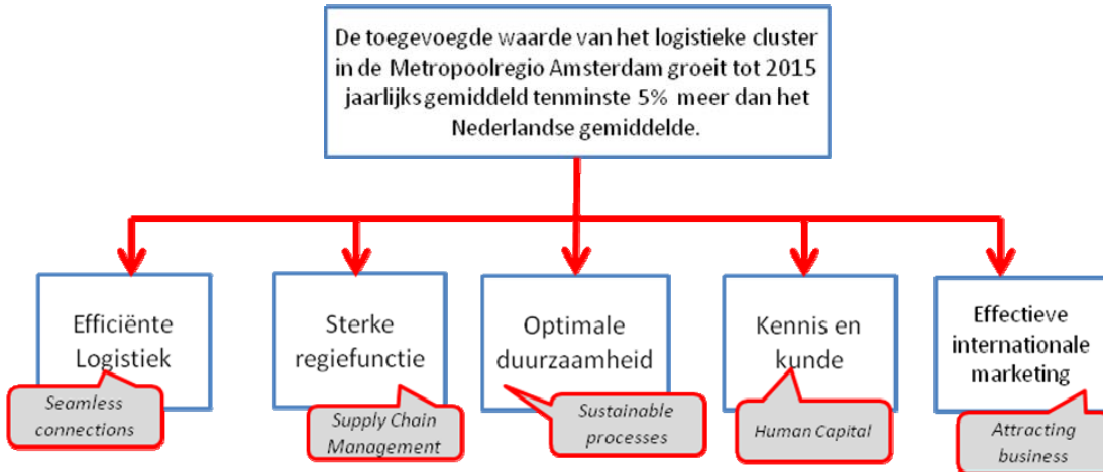
De toegevoegde waarde van het logistieke cluster in de Metropoolregio Amsterdam groeit jaarlijks tot 2015 tenminste 5% harder dan het Nederlandse gemiddelde.

Randvoorwaarde hierbij is een betere duurzaamheidsprestatie.

2. PROGRAMMA

Vijf programmalijnen

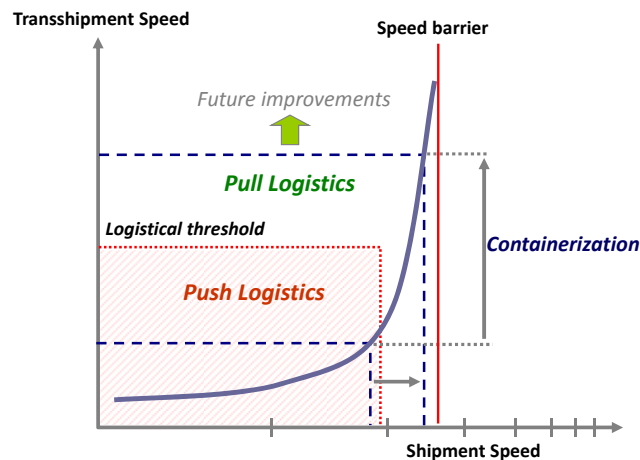
Het programma Smart Logistics Amsterdam bestaat uit vijf programmalijnen en negen projecten. De programmalijnen geven de kaders aan voor de projectvoorstellen en sluiten aan bij nationale beleidsprogramma's. De projecten worden in het volgende hoofdstuk beschreven.

Figuur 3, Smart Logistics Amsterdam: programmalijnen

Programmalijn 'Efficiënte logistiek'

Op de knooppunten faciliteren de exploitanten (Schiphol, Haven Amsterdam, Flora Holland) de vrachtafhandeling. De kwaliteit die op die knooppunten wordt geboden werkt door op de aantrekkingskracht van logistieke dienstverlening in de Metropoolregio Amsterdam. In de internationale concurrentie gaat het er om ook op piekmomenten voldoende capaciteit beschikbaar te hebben, zodat de overslag snel en tegen lage kosten kan plaatsvinden. De uitdaging ligt bij het opvoeren van de overslagsnelheid. Hierdoor ontstaan marktcondities die aantrekkelijk zijn voor verladers en logistieke partijen.

Figuur 4, Potentiële verbeteringen in de logistiek

Programmaliijn 'Een sterke regiefunctie'

Grote en middelgrote bedrijven organiseren hun supply chain nauwgezet tot aan de klant. Het gehele proces van inkoop en aanleveren van grondstoffen, fabricage tot eindproduct en ook de distributie daarvan is een complex proces met strategische waarde voor een bedrijf. Dit proces van *supply chain management* wordt soms uitbesteed aan logistieke dienstverleners, maar wordt ook steeds vaker binnen het bedrijf in een zelfstandige unit met specialisten ondergebracht. Deze logistieke regieafdelingen bepalen hoe de goederenstromen over de wereld gaan, waar ze plaatsvinden en wie ze uitvoert. Het is essentieel de regieafdelingen van bedrijven en de logistieke regisseurs aan de regio te binden. Daarbij is niet alleen logistiek bepalend, maar juist het totaal aan zakelijke dienstverlening dat een regio weet te bieden, waaronder financiering, verzekering, kwaliteitsbewaking en belastingen. Het kunnen ontwikkelen en inzetten van topkennis is hierbij de sleutel naar succes.

Binnen deze programmaliijn wordt het concept van *Smart Services Hub* verder uitgewerkt, in nauwe samenwerking met de andere clusters binnen de Amsterdam Economic Board. De idee hierachter is dat de metropoolregio Amsterdam zich internationaal nog sterker op de kaart kan zetten met een samenhangend dienstenpakket dat aan de hoogste internationale maatstaven kan voldoen. Anders gezegd, we verbinden de Zuidas en het creatieve centrum van Amsterdam met de logistieke hubs (Schiphol, Bloemenveiling en Haven Amsterdam).

Programmaliijn 'Optimale duurzaamheid'

Logistiek is een sector die een grote bijdrage kan leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen op Europees en nationaal niveau. Zowel op Schiphol, in de haven als bij de bloemenveiling worden al veel acties ondernomen. Belangrijk onderdeel van duurzaamheid is de reductie van CO₂. Daarbij is het belangrijk om te streven naar alternatief brandstofgebruik. Op kortere afstanden zou LNG of elektriciteit meer kunnen worden benut; op langere afstanden zouden alternatieven, zoals vervoer over water of per trein, verder moeten worden onderzocht.

De mogelijkheden om de duurzaamheid te verhogen in de logistiek zijn talrijk. Deze variëren van alternatieve brandstoffen/energiebronnen, via nieuwe vervoerstechnieken naar betere planning en afstemming in de keten. Op dit laatste aspect kunnen overheden (efficiënt gebruik van ruimte en infrastructuur) en bedrijven (efficiënt gebruik van middelen) elk een bijdrage leveren. Het waarborgen van de samenloop van duurzaamheids- en financiële winsten is essentieel binnen deze programmaliijn.

Programmaliijn 'Kennis en Kunde'

Logistiek is een ruimte-, kapitaal- en arbeidsintensieve sector. Van origine is het een sector die voor veel werkgelegenheid zorgde, met name bij laagopgeleiden. Nu is het een sector waar 'smart' gewerkt wordt en er is in toenemende mate behoefte aan kennis. Uit de Verkenning Arbeidsmarkt Logistiek⁵, die onlangs is uitgevoerd, blijkt dat er in de komende tijd een tekort zal ontstaan aan logistieke medewerkers. Daarnaast worden steeds hogere vakbekwaamheidseisen gesteld aan die medewerkers.

⁵ Push or Pull, Verkenning Arbeidsmarkt Logistiek (2012) uitgevoerd door Stratagem Strategic Research in opdracht van de Kamer van Koophandel Amsterdam

Hoogwaardige logistiek vraagt om goed gekwalificeerde werknemers die in staat zijn met ICT te werken, maar ook op de hoogte zijn van de laatste regelgeving op het gebied van fiscaliteit, veiligheid en beveiliging. De doelstelling van deze programmalijs is dan ook komen tot een voldoende aantal gekwalificeerde logistieke medewerkers op alle niveaus, om de markt vraag te kunnen beantwoorden. Dit is in lijn met de landelijke Human Capital Agenda. De projecten onder deze programmalijs geven ook aandacht aan kennisdistributie, met name richting het MKB.

Programmalijs 'Effectieve internationale marketing'

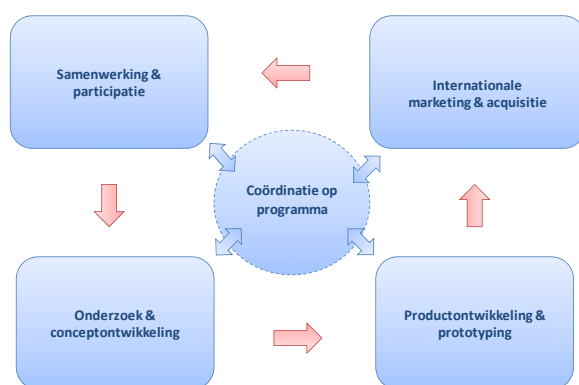
Binnen de clusteraanpak is er behoefte om meer grip op de markt krijgen. De huidige marketinginspanningen zijn veelal aanbodgericht, waarbij te weinig wordt gekeken naar de behoeften van de bedrijven die zich willen vestigen in de Metropoolregio Amsterdam. Tegen de achtergrond van de huidige economische crisis is het juist essentieel dat een efficiënte koppeling plaatsvindt tussen ontwikkeling van bijvoorbeeld nieuwe gebiedsconcepten of innovatieve projecten en daadwerkelijke marktbehoefte. Daarmee wordt een structurele afstemming tussen vraag en aanbod gerealiseerd en nieuwe business voor de regio Amsterdam gegenereerd.

Het doel is om bij te dragen aan het versterken van een internationale topositie voor de Metropoolregio Amsterdam als Smart Logistics Hub door het organiseren van marktkennis en marktbetrokkenheid bij de ontwikkeling van de propositie (het 'verhaal') van de regio, het internationaal vermarkten van deze propositie en het concreet aantrekken van nieuwe logistiek (gerelateerde) internationale bedrijvigheid.

Deze doelstelling sluit aan bij de clusteroverstijgende ambitie 'vermarketing van de propositie van de regio', een van de iconische initiatieven zoals benoemd door de Amsterdam Economic Board.

Methodiek

Voor de ontwikkeling van strategische projecten wordt de methodiek gebruikt zoals die is weergegeven in Figuur 5.

Figuur 5, Methodiek programma Smart Logistics Amsterdam

Voor elk project geldt dat het netwerk van het cluster en de concrete markt vraag de bron is. Binnen de 'triple helix' van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden wordt kennis en kunde gemobiliseerd om breed gedragen ideeën verder uit te werken. Haalbare nieuwe concepten of producten worden in de markt geïmplementeerd. De kwaliteitsverbetering van de logistieke dienstverlening die hier uit volgt, wordt in de internationale marketing & acquisitie voor het voetlicht gebracht. Nieuw gevestigde bedrijven worden verbonden aan het netwerk, waarmee de cirkel rond is.

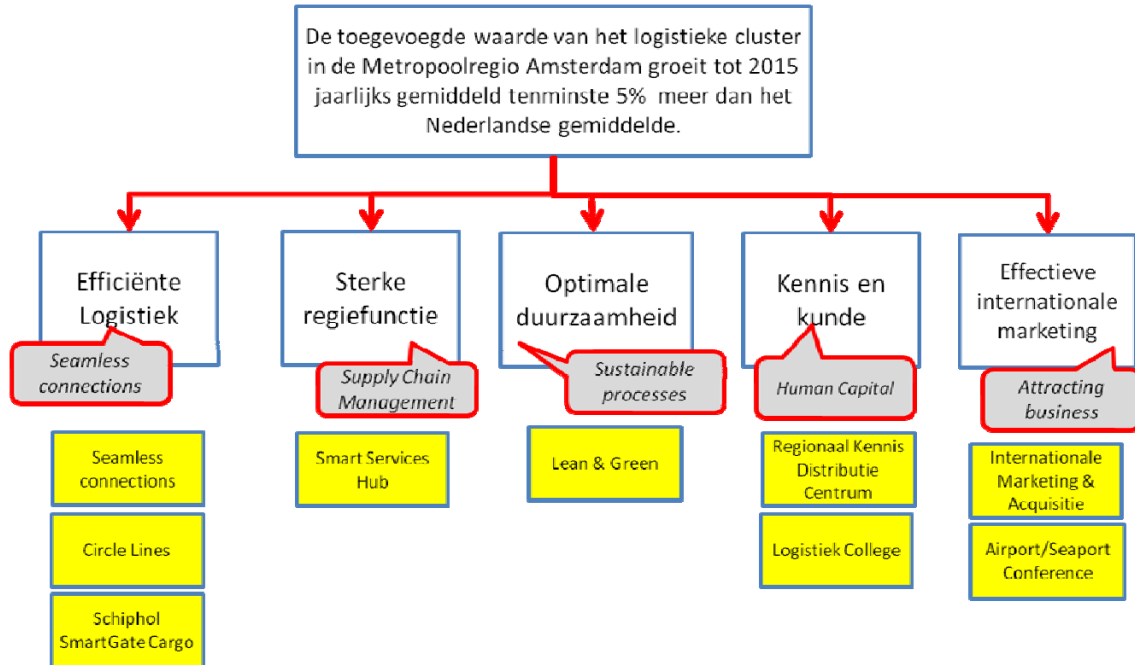
Afstemming nationale uitvoeringsagenda

Het programma Smart Logistics Amsterdam volgt een aantal roadmaps uit het innovatiecontract Topsector Logistiek 'Het concert begint', de bijbehorende 'Human capital agenda' en de 'Internationale dwarsverbanden' (bijlage 2).

Daarnaast wordt bij de uitvoering van het programma samengewerkt met het topinstituut Dinalog. Dit heeft onlangs geresulteerd in de eerste regionale vestiging: 'Dinalog Amsterdam'.

3. PROJECTEN

Het programma Smart Logistics Amsterdam bestaat uit negen strategische projecten.

Figuur 6, Projectoverzicht Smart Logistics Amsterdam

Elk project heeft een eigen projectleider, die verantwoordelijk is voor de organisatie, financiering en uitvoering. Hieronder worden de negen projecten kort omschreven.

Seamless Connections

Doelstelling: significante verhoging van de efficiëntie van aan-, door- en afvoer.

Omschrijving: Seamless Connections is het eerste speerpuntproject van het cluster logistiek binnen de Amsterdam Economic Board. Het project sluit aan bij de nationale initiatieven van het Topteam Logistiek (respectievelijk het Strategisch Platform Logistiek): 'NLIP' en 'douane'. Het is een innovatieproject pur sang, waarin vanuit de markt (Schiphol, Haven, Flora Holland, logistieke dienstverleners) letterlijk en figuurlijk de hekken/obstakels in de logistieke keten worden weggehaald, zowel business-to-government als business-to-business. Een concrete toepassing is het verminderen van de papieren documentstromen. Met het digitaliseren van de informatiestromen wordt het mogelijk om informatie eerder de keten in te sturen en daardoor afhandelingsprocessen te versnellen, wachttijden te verminderen, vracht te bundelen en daardoor capaciteit te vergroten.

Door bestaande informatiesystemen te integreren kan de planning en aansturing van de totale afhandelingsketen aanzienlijk verbeteren. Door betere afstemming en koppeling met planningsystemen wordt het transport efficiënter (kortere rijtijden, hogere belading) waardoor de CO₂-emissies worden gereduceerd. Zo kan capaciteit worden vrijgemaakt zonder nieuwe investeringen in infrastructuur. ICT-instrumenten vormen een belangrijk aspect om de synchromodaliteit in de logistieke keten te kunnen ontwikkelen. Dit project sluit aan bij internationale ontwikkelingen op het gebied van de zogenaamde *green lanes*.

Projectleider: Amsterdam Connecting Trade (ACT).

Partners: Schiphol, Haven, Flora Holland, Dinalog, ACN, VGB, TNO, ORAM en anderen.

Investerings: EUR 5.050.000.

Stand van zaken: Seamless Connections bestaat uit negen deelprojecten, waarvan er nu vier op korte termijn kunnen worden gestart.

Amsterdam Circle Lines

Doelstelling: synchromodaal vervoer: inzet van alle vervoersmodaliteiten in één systeem.

Omschrijving: Circle Lines is een nieuw logistiek bedrijfsmodel dat is ontwikkeld, getest en op kleine schaal in de markt gezet, in het project Pieken in Bereikbaarheid (Programma Pieken in de Delta). Het kwam tot stand in nauwe samenwerking met grote bedrijven uit de Amsterdamse en Rotterdamse haven.

Circle Lines is een verzameling van samenwerkingsverbanden van bedrijven, die samen dagelijkse (synchromodale) vervoersdiensten organiseren tussen de zeehavens, de luchthavendistributiecentra en de bedrijfsterreinen in hun achterland. Elk samenwerkingsverband betreft alle bedrijven die een operationele taak hebben in dit dagelijkse vervoer van hun Circle Line: containerterminals in de zeehaven en in het achterland, vrachtwagenbedrijven en binnenvaartoperators, IT-supportorganisatie (zoals Portbase) en per Circle Line een grote verlader. Deze is van belang voor de basislading. Daarop kunnen andere bedrijven bijboeken, waardoor hoge bezettinggraden kunnen worden gerealiseerd.

De samenwerking tussen in aanleg concurrerende bedrijven vereist een hoge mate van onderling vertrouwen. Daarvoor is transparantie nodig in alle processen van de vervoersketen en in de kosten. De nieuwe werkwijze is gebaseerd op recente praktijkervaringen. Het effect van deze nieuwe wijze van samenwerking is in de uitgevoerde Circle Lines groot: gegarandeerde afleverbetrouwbaarheid van 95-98%, kostenreducties tot 50% en energie- en CO₂ reducties tot 80% per container. Er wordt aanzienlijk meer vervoerscapaciteit gevormd met bestaande vervoermiddelen en infrastructuur. Door de Circle Lines met elkaar te verbinden kunnen nationale en internationale verbindingen worden gelegd. Toegang tot informatie over alle details van de keten via IT is essentieel om alle voordelen inzichtelijk te krijgen en te realiseren. Verder is continue inzet van toegepaste kennis van bedrijven in het dagelijkse proces van belang om een permanent *learning and improving* systeem te realiseren.

Die kennis is onder meer wenselijk bij de unieke vorm van ladingbundeling die in Circle Lines wordt gerealiseerd en tot voordelen leidt, bijvoorbeeld door bundeling van bulkclading, zoals afval en containerlading in één schip of trein. Cruciale succesfactoren zijn kwaliteitsmanagement en een onafhankelijke *trusted third party*. Met het voorgestelde project wordt het concept structureel verankerd in de Metropoolregio Amsterdam.

Projectleider: Haven Amsterdam

Partners: Verladers, o.a. Tata Steel, Afval Energie Bedrijf Amsterdam, HVC Afval Energiebedrijf, Flora Holland, Sita, verschillende overslag terminals.

Investerings: EUR 1.500.000

Stand van zaken: projectvoorstel is gereed, wordt aangemeld voor EFRO-subsidieregeling.

Schiphol SmartGate Cargo

Doelstelling: Het inrichten van een integraal controleproces waarbij goederen die via Schiphol de buitengrens van de EU overschrijden veiliger, sneller en efficiënter worden gecontroleerd.

Omschrijving: Schiphol SmartGate Cargo is een initiatief van de Douane, de luchthaven Schiphol, Air Cargo Netherlands en KLM Cargo. Op nationaal niveau past het project in de roadmaps NLIP en Douane. Met Schiphol SmartGate Cargo wordt beoogd de verstoring van de luchtvrachtketen zo veel mogelijk te beperken. Er wordt geïnvesteerd in een innovatieve, veilige

en ongestoorde luchtvrachtketen die voldoet aan overheidsrichtlijnen op het gebied van security en douane.

Momenteel wordt het toezicht op de luchtvrachtketen nog gekenmerkt door gefragmenteerde, relatief late controles in de keten, zonder een zichtbaar onderscheid in 'groene' en 'rode' stromen. Groene stromen zijn ongestoord, rode stromen krijgen extra aandacht. Schiphol SmartGate Cargo realiseert met een zogenaamd *one-stop* principe een vroegtijdige overheidscontrole voor de luchtvrachtsector, waarbij wel onderscheid wordt gemaakt in 'groene' en 'rode' stromen. Het streven is om bij 'groen' op Schiphol een snellere afwikkeling te realiseren dan bij andere luchthavens in Europa. 'Rode' stromen mogen op Schiphol niet trager zijn dan elders. Hierdoor maakt Schiphol SmartGate Cargo grensoverschrijding binnen luttele seconden mogelijk en verbetert de concurrentiepositie van Schiphol.

Projectleider: Schiphol

Partners: ACN, Douane

Investing: EUR 520.000 (uren die door Schiphol en de sector worden gemaakt. De investering in infrastructuur en scanapparatuur bedraagt ruim EUR 10 miljoen).

Stand van zaken: Project is gefinancierd en wordt momenteel uitgevoerd.

Smart Services Hub

Doelstelling: optimale integratie van zakelijke dienstverlening

Omschrijving: De Metropoolregio Amsterdam heeft in potentie een krachtige propositie: de Smart Services Hub. Daarmee wordt het samenhangende pakket van zakelijke dienstverlening bedoeld. Voor het ontwikkelen van regiefuncties in de *supply chain* zullen de verschillende vormen van zakelijke dienstverlening (ICT, logistiek, financiering) nog beter op elkaar moeten worden afgestemd en nieuwe activiteiten toegevoegd.

De Smart Services Hub zal de Metropoolregio Amsterdam, naast distributie van goederenstromen, ook een leidende positie moeten geven in de regie van handelsstromen. Hiervoor is allereerst een wetenschappelijke analyse nodig van de kwaliteit van de gezamenlijke *enabling servers* (logistiek, financiële en juridische dienstverlening) in de Metropoolregio Amsterdam. Deze wetenschappelijke exercitie is het fundament voor het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen. Met deze analyse kan een *gross list* van mogelijkheden voor het versterken van de integrale zakelijke dienstverlening, waaronder *supply chain finance*, worden opgesteld. Deze *gross list* wordt daarna met betrokken bedrijven en overheden in *Just Combine* sessies uitgewerkt tot een *product road map* en uiteindelijk tot concrete business cases.

Projectleider: Vrije Universiteit

Partners: Universiteit van Amsterdam, financiële sector, juridische sector, logistieke sector, Kamer van Koophandel

Investing: EUR 955.000

Stand van zaken: Project is op hoofdlijnen gedefinieerd. Draagvlak wordt binnen en buiten de Board gezocht. Project zal worden voorbereid voor goedkeuring door de Board in september 2012.

Lean & Green Amsterdam

Doelstelling: structurele inbedding van duurzame oplossingen binnen bedrijven.

Omschrijving: Op landelijk niveau wordt het programma Lean & Green uitgevoerd. Hiermee laten bedrijven zien dat zij zich actief inspannen om logistieke processen duurzamer te maken. Op basis van een plan waarin concrete reductiedoelstellingen zijn vastgelegd, worden 'Lean & Green'-awards toegekend.

Binnen Smart Logistics Amsterdam wordt de methodiek 'Lean & Green' verder uitgerold met de

ambitie om tenminste 250 bedrijven uit de Metropoolregio Amsterdam in de komende twee jaar aan te sluiten.

Projectleider: Connekt

Partners: ACN, ORAM, Haven Amsterdam, Green Metropole, Syntens en gemeente Haarlemmermeer.

Investering: EUR 2.250.000

Stand van zaken: Projectvoorstel is gereed, financiering wordt uitgewerkt.

Regionaal Kennisdistributiecentrum

Doelstelling: vergroten beschikbaarheid van toegepaste kennis en goed opgeleide werknemers voor ondernemers.

Omschrijving: in het kader van het landelijk Kennisakkoord van de logistieke sector en de Human Capital Agenda van het Strategisch Platform Logistiek is het concept van het Regionaal Kennisdistributiecentrum ontwikkeld. Bij de ontwikkeling hiervan speelt Dinalog een belangrijke faciliterende rol. De ambitie is om in zes regio's in Nederland onder aanvoering van HBO-instellingen door middel van praktijkgericht onderzoek tot een optimale kennisuitwisseling te komen. Ondernemers moeten gemakkelijker en goedkoper kunnen profiteren van de praktische kennis die bij hogescholen wordt ontwikkeld. Ook andere partijen, zoals Syntens, de Kamers van Koophandel, ROC's en de universiteiten in de Metropoolregio Amsterdam, werken samen in het concept van het Regionale Kennisdistributiecentrum.

Landelijk en binnen de Metropoolregio Amsterdam speelt de Hogeschool van Amsterdam een belangrijke rol. Zo is de Hogeschool van Amsterdam aangewezen als penvoerder voor de landelijke aanvraag voor het opzetten van zes kennisdistributiecentra in heel Nederland, die samen het Centre of Expertise voor de logistiek zullen vormen. De noodzakelijke cofinanciering vanuit de regio wordt via de Hogeschool van Amsterdam geregeld. In de praktijk komt het kennisdistributiecentrum neer op een kleine organisatie (2 FTE) die via een front office de bedrijven zal bevragen en bedienen.

Binnen Smart Logistics Amsterdam wordt de regionale component verder ingevuld. Bij de Hogeschool van Amsterdam staat de kwaliteit van het praktijkonderzoek voorop. Om deze kwaliteit verder te verbeteren is een tijdelijke intensivering van de training van docenten en begeleiding van leerlingen noodzakelijk. Hiervoor worden in 2013 en 2014 extra mensen uit de praktijk (bedrijfsleven) ingezet.

Projectleider: Hogeschool van Amsterdam

Partners: KLM, Schiphol, Haven, Flora Holland, ACN, Syntens, Kamer van Koophandel, SADC, Dinalog, ROC's in de regio, InHolland, Hogeschool van Utrecht

Investering: EUR 25.000 (2012, vier maanden), 2013 – 2015: EUR 75.000 per jaar.

Stand van zaken: Projectstructuur is uitgewerkt. Projectvoorstel wordt de komende maanden geschreven.

Logistiek College Metropoolregio Amsterdam

Doelstelling: optimale afstemming van vraag en aanbod op de logistieke arbeidsmarkt.

Omschrijving: Het huidige aanbod van opleidingen in de logistiek is versnipperd, sluit te weinig aan bij de specifieke behoefte van het bedrijfsleven in deze regio en is niet populair onder jongeren. Het is noodzakelijk om hier structuur in aan te brengen en de invloed van de bedrijven te optimaliseren. In een nieuw concept met als werktitel Logistiek College Metropoolregio Amsterdam zullen de relevante partijen in de Metropoolregio initiatieven ontplooiën om de arbeidsmarkt te blijven voorzien van voldoende gekwalificeerde werknemers en het werken in deze sector aantrekkelijk te maken voor jongeren.

Projectleider: Schiphol College/ROC van Amsterdam

Partners: Hogeschool van Amsterdam, InHolland, ACN, ORAM, Haven Amsterdam, KvK Amsterdam, Nova College, ROC Flevoland, EVO, Ministerie EL&I

Investing: EUR 200.000 in 2012, in navolgende jaren: PM

Stand van zaken: projectvoorstel voor de verkenning gereed.

Internationale marketing en acquisitie

Doelstelling: sterke propositie van de regio in de internationale marketing van de logistiek.

Omschrijving: Centrale activiteit binnen dit project is het organiseren van marktkennis en marktbetrokkenheid bij de ontwikkeling van de propositie van de Metropoolregio Amsterdam als Smart Logistics Hub. Het internationaal vermarkten van deze propositie en het concreet aantrekken van nieuwe internationale logistieke bedrijvigheid is een kerntaak van organisaties als AAA en AIB (in de Metropoolregio Amsterdam) en NFIA en NDL (op landelijk niveau).

Projectleider: AAA

Partners: AIB, NFIA, NDL, Schiphol, Haven Amsterdam, gemeente Haarlemmermeer

Investing: EUR 35.000 voor 2012, daarna pm

Stand van zaken: project is gestart.

Airport/Seaportconferentie

Doelstelling: betere internationale samenwerking tussen lucht-/zeehavenregio's.

Omschrijving: De logistieke infrastructuur in Nederland en die in de Metropoolregio Amsterdam in het bijzonder dient zich sterker te profileren in het buitenland, met name bij de BRIC-landen. Een aantal keren is het airport-seaportconcept in het buitenland gepresenteerd. Door het organiseren van een internationale conferentie in Nederland kan een schaa sprong worden gerealiseerd. Uit overwegingen van acquisitie en branding wordt in 2013 een conferentie georganiseerd in Amsterdam. Onderwerpen zijn safety/security, duurzaamheid, portcommunitysystemen, douane, E-freight en arbeidsmarkt. Dit congres dient te leiden tot een internationaal platform waarmee de resultaten van de diverse logistieke projecten in de regio en van het Topteam Logistiek breed kunnen worden uitgedragen.

Projectleider: Haven Amsterdam.

Partners: Schiphol, Havenbedrijf Rotterdam, ministerie I&M

Investing: EUR 500.000

Stand van zaken: projectvoorstel is gereed.

4. MANAGEMENT

Organisatie en uitvoering

Het programma Smart Logistics Amsterdam wordt aangestuurd door Jos Nijhuis, CEO van de Schiphol Group, die tevens zitting heeft in de Amsterdam Economic Board. In die hoedanigheid stemt hij de inbreng af met de leden van de Kerngroep Logistiek. De Amsterdam Logistics Board treedt op als adviesorgaan ('clustertafel').

Voor de periode van 2012 – 2015 is een programmateam samengesteld. Schiphol Group, Kamer van Koophandel Amsterdam en de gemeente Haarlemmermeer leveren voor dit team bijdragen in de vorm van capaciteit en budget.

De opdracht aan het programmateam is om de uitvoering van het programma te begeleiden, de communicatie over het programma uit te voeren en de resultaten van het programma te meten en inzichtelijk te maken. Als overlegstructuur wordt aangehouden:

- Regelmatig (minimaal een keer per kwartaal) overleg met de projectleiders.
- Maximaal twee keer per jaar voortgangsoverleg in de Kerngroep Logistiek.
- Maximaal twee keer per jaar afstemming door de Kerngroep met de Amsterdam Logistics Board.
- Twee keer per jaar het informeren van alle betrokkenen (op uitvoeringsniveau) binnen de klankbordgroep Smart Logistics Amsterdam.

Communicatiestrategie

De communicatiestrategie voor Smart Logistics Amsterdam sluit aan op de communicatieprincipes van de Amsterdam Economic Board. De Board staat voor groei, innovatie en samenwerking. Als centraal thema voor de communicatie vanuit de Board is gekozen voor 'beweging': beweging door te betrekken, verleiden, faciliteren en versterken.

Recentelijk zijn voor het logistieke cluster met Dinalog afspraken gemaakt over de marktcommunicatie. Het uitgangspunt is dat alle geïnteresseerden uit het cluster logistiek in de Metropoolregio Amsterdam via de instrumenten van Dinalog betrokken worden bij de concrete projecten uit het programma Smart Logistics Amsterdam. Daartoe worden op de landelijke portal speciale voorzieningen getroffen, zodat Dinalog niet alleen een fysieke vestiging heeft in Amsterdam, maar ook een virtuele. De ambitie is om op deze manier tenminste 1.000 geïnteresseerde ondernemers te verbinden met Dinalog Amsterdam.

Monitoring en effectmeting

De ontwikkeling van het cluster logistiek in de Metropoolregio Amsterdam is voor een groot deel afhankelijk van externe ontwikkelingen en voor een beperkter deel van de uitvoering van het programma en de projecten Smart Logistics Amsterdam. Daarom wordt onderscheid gemaakt tussen monitoring en effectmeting.

Monitoring vindt plaats op basis van parameters die zowel door externe ontwikkelingen als beleid worden beïnvloed. Deze indicatoren worden jaarlijks met elkaar vergeleken. De volgende indicatoren voor monitoring worden gebruikt:

- Volumes en waarde vervoersstromen luchthaven, haven, bloemenveiling
- Netwerkgegevens luchthaven
- Import en exportstromen Metropoolregio Amsterdam
- Ontwikkeling aantal logistieke bedrijven
- Ontwikkeling aantal werknemers/FTE in het cluster
- Ontwikkeling omzet en toegevoegde waarde logistiek

Deze indicatoren sluiten aan bij de Economische Verkenningen MRA die jaarlijks worden uitgevoerd.

Effectmeting vindt plaats door middel van indicatoren die het specifieke effect van het programma en elk van de projecten aangeven. Ook deze indicatoren worden jaarlijks gemeten. Voor de effectmeting worden twee niveaus onderscheiden:

1. Op programmaniveau. Er zijn twee indicatoren, namelijk de groei van de toegevoegde waarde van het cluster in de Metropoolregio Amsterdam ten opzichte van het landelijk gemiddelde en de ontwikkeling van een duurzaamheidsindicator. De eerste indicator wordt uit de Economische Verkenningen afgeleid. Voor de tweede indicator wordt externe deskundigheid ingehuurd.
2. Op projectniveau. Het programma Smart Logistics Amsterdam bestaat uit negen projecten, elk met eigen doelstellingen en te verwachten resultaten. De voortgang wordt jaarlijks vastgesteld.

De indicatoren voor monitoring en effectmeting worden samengebracht in een scorecard voor het cluster logistiek (bijlage 3).

BIJLAGEN

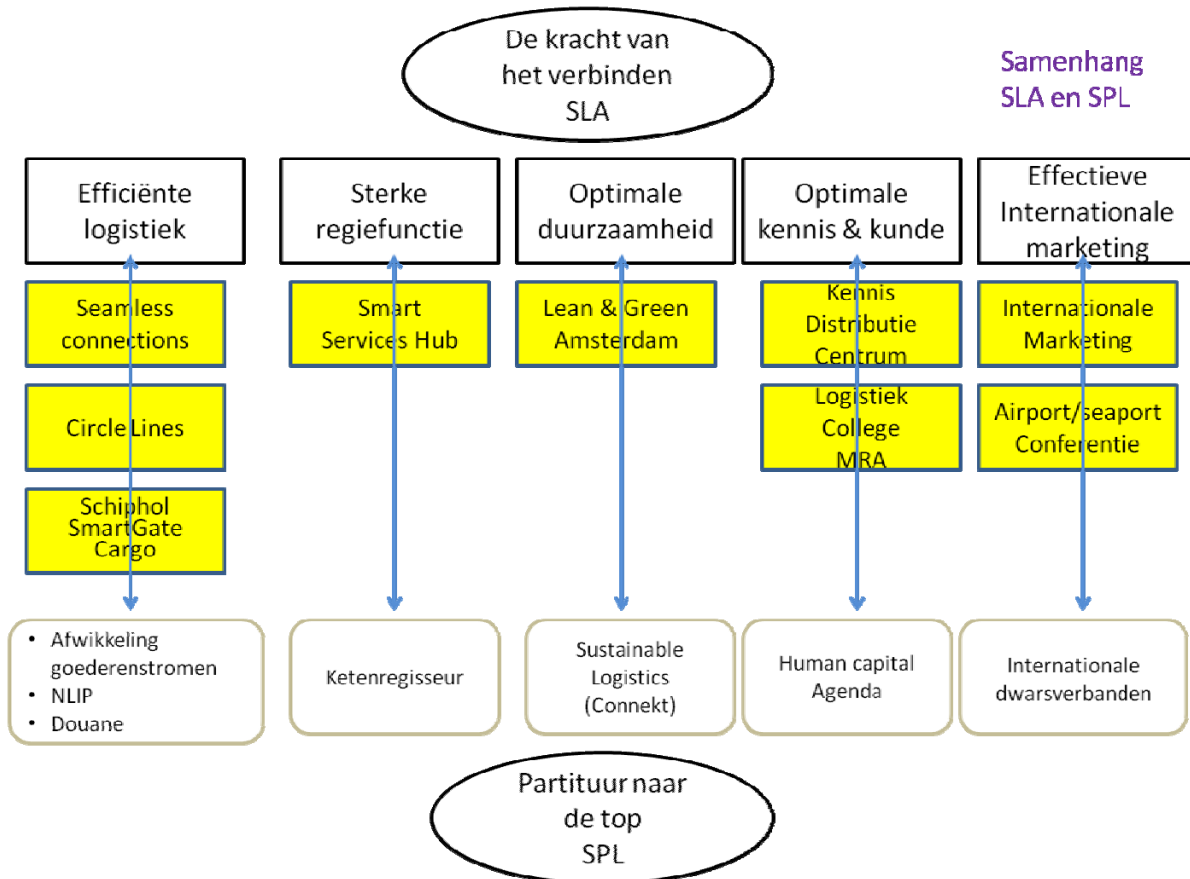
Bijlage 1. Financieel overzicht

	Project	2012	2013	2014	2015	Totaal	Overheid	Bedrijfsleven	Kennisinstellingen
	Budgetten (EUR x 1.000)								
1	Seamless Connections	1.320	1.260	1.260	1.210	5.050	2.149	1.955	946
2	Amsterdam Circle Lines	300	500	400	300	1.500	1.000	500	0
3	Smart Gate Cargo	180	180	160	0	520	350	100	70
4	Smart Services Hub	195	220	270	270	955	200	200	555
5	Lean&Green Amsterdam	250	700	700	600	2.250	1.000	1.250	0
6	Regionaal Kennis Distributiecentrum	25	75	75	75	250	150	50	50
7	Logistiek college Amsterdam	200	PM	PM	PM	200	100	50	50
8	Internationale marketing & acquisitie	35	PM	PM	PM	35	15	20	0
9	Airport Seaport conferentie	0	100	400	0	500	100	350	50
	<i>Subtotaal</i>	<i>2.505</i>	<i>3.035</i>	<i>3.265</i>	<i>2.455</i>	<i>11.260</i>	<i>5.064</i>	<i>4.475</i>	<i>1.721</i>
	Programmamanagement								
	- Ondersteuning (advies)	150	150	150	150	600	300	300	0
	- Communicatie	50	50	50	50	200	75	75	50
	- Monitoring en onderzoek	50	50	50	50	200	75	75	50
	<i>Subtotaal</i>	<i>250</i>	<i>250</i>	<i>250</i>	<i>250</i>	<i>1.000</i>	<i>450</i>	<i>450</i>	<i>100</i>
	Totaal	2.755	3.285	3.515	2.705	12.260	5.514	4.925	1.821
	Procentuele verdeling						45%	40%	15%

	Financiering rond
	Financiering > 50% rond
	Financiering < 50% rond

Bijlage 2. Samenhang

Het programma Smart Logistics Amsterdam is de regionale uitwerking van het landelijke topsectorenbeleid. Op landelijk niveau voert het Strategisch Platform Logistiek de regie op de uitvoering van het Innovatiecontract Topsector Logistiek, de Human Capital Agenda en Internationale dwarsverbanden. Wat betreft optimale duurzaamheid wordt aansluiting gezocht bij Connekt via het Programma Lean & Green. In de onderstaande figuur wordt de samenhang tussen het regionale en het landelijke programma schematisch weergegeven.

Bijlage 3. Scorecard

Indicator	Meeteenheid
Monitor economische ontwikkeling	
volume vrachtafwikkeling luchthaven	<i>kg in tonnen</i>
volume vrachtafwikkeling haven	<i>kg in tonnen</i>
volume vrachtafwikkeling bloemenveiling	<i>kg in tonnen</i>
waarde vracht luchthaven	€
waarde vracht haven	€
waarde vracht bloemenveiling	€
import MRA	€
export MRA	€
aantal bestemmingen Schiphol	<i>aantal</i>
aantal logistieke bedrijven MRA	<i>aantal</i>
aantal banen logistiek MRA	<i>aantal FTE's</i>
Effectmeting programma	
groei toegevoegde waarde Nederland	<i>groei € in %</i>
groei toegevoegde waarde MRA	<i>groei € in %</i>
groei/reductie CO2	<i>uitstoot per kton vracht</i>
Effectmeting projecten	
Seamless Connections: reductie overslagtijd	<i>minuten</i>
Schiphol SmartGate Cargo: percentage vooraanmelding	<i>% vrachtwagens</i>
Circle Lines: modal split achterlandvervoer	<i>kg in tonnen per modaliteit</i>
SmartServicesHub: aantal crosssectorale businessplannen	<i>aantal plannen</i>
Lean & Green Amsterdam: aantal G&L Awards	<i>aantal bedrijven</i>
Regionaal KDC: aantal opgeleide docenten	<i>aantal docenten</i>
Logistiek College A'dam: draagvlak nieuwe business case	<i>aantal stakeholders</i>
Internationale marketing /acquisitie: aantal nieuwe bedrijven	<i>vestigingen</i>
Airport-seaport conferentie: deelname/waardering congres	<i>deelnemers</i>
Kwalitatief: samenwerking en draagvlak	
Overlegvormen in het cluster	
Afstemming met partijen buiten MRA	
Uitvoering communicatieplan	
Samenwerking met andere clusters	
Betrokkenheid kennisinstellingen	
Betrokkenheid bedrijfsleven	
Betrokkenheid overheden	

Bijlage 4. Samenstelling Amsterdam Logistic Board en Kerngroep Logistiek

Jos Nijhuis (voorzitter Kerngroep)*	Schiphol Group, President & CEO
Arthur van Dijk (voorzitter ALB)	Gemeente Haarlemmermeer, Wethouder Economie, Schiphol en Cultuur
Enno Osinga*	Schiphol Group, Senior Vice President Cargo
Gijsbert Woelders	Vice president Worldwide Operations KLM Cargo
Dertje Meijer*	Haven Amsterdam, Algemeen Directeur
Herman de Boon	VGB, Voorzitter
Marcel Claessen*	Flora Holland Aalsmeer, Vestigingsmanager Aalsmeer
Peter Maurick	Kamer van Koophandel Amsterdam
Ruud Bergh*	SADC, Directeur
Job Witteman*	Amsix, Amsterdam internet exchange, CEO
Judith Kronenburg	Schiphol College
Rob Spaans	Air Cargo Netherlands, Voorzitter
Paul Wevers	ORAM, Voorzitter
Bert Jan Westerik	Tata Steel, Manager Outbound Logistics
Klaas Kloosterboer	Kloosterboer N.V., Directeur
Lorike Hagdorn	TNO, Director Strategy
Dick van Damme*	Hogeschool van Amsterdam, Lector
Ronald Wilcke*	ROC Amsterdam – ROC Flevoland, Vicevoorzitter Raad van Bestuur
Wimar Jaeger	Voorzitter Tafel Logistiek EDB Almere
Ruud Dwars (secretaris Kerngroep)	Kamer van Koophandel Amsterdam
Frouwien Oudkerk (secretaris ALB)	Gemeente Haarlemmermeer

*Leden Kerngroep